

Opracowanie sygnałne

Instrumenty finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2014 roku

W badaniu Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) obejmującym dane za 2014 r. uczestniczyły 1404 podmioty¹. Aktywa ogółu badanych podmiotów wyniosły 1 242,7 mld zł. Instrumenty finansowe w aktywach wykazało 1319 przedsiębiorstw i wyniosły one 260,8 mld zł, natomiast instrumenty finansowe w pasywach wykazało 1090 przedsiębiorstw na kwotę 240,1 mld zł.

Tabl. 1. Podstawowe dane finansowe według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	ogółem badane przedsiębiorstwa	przedsiębiorstwa działające samodzielnie	jednostki dominujące w grupie kapitałowej	jednostki zależne w grupie kapitałowej	jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej
Wynik finansowy	36 470,9	3 568,8	9 831,4	10 660,2	12 410,6
Aktywa	1 242 673,0	96 137,5	642 058,8	187 469,8	317 006,9
Instrumenty finansowe - aktywa	260 766,5	12 399,0	152 802,5	34 387,5	61 177,6
Instrumenty finansowe - pasywa	240 107,0	18 868,4	114 578,7	31 733,6	74 926,4
Instrumenty pochodne - aktywa	5 792,5	241,7	2 060,9	2 722,3	767,6
Instrumenty pochodne - pasywa	3 268,9	590,9	306,3	2 199,7	172,0

W niniejszej informacji przedstawiono wyniki badania przedsiębiorstw niefinansowych, które wykazały w bilansach transakcje instrumentami finansowymi. Przedsiębiorstwa oceniały również współpracę z bankami, zakładami ubezpieczeń i firmami windykacyjnymi. Wskaźnik kompletności badania (stosunek liczby złożonych sprawozdań do liczby podmiotów zobowiązanych do ich złożenia) wyniósł 98,5%². Wśród badanych przedsiębiorstw zdecydowaną większość, czyli 89,9%, stanowiły podmioty należące do sektora prywatnego. Udział pozostałych przedsiębiorstw należących do sektora publicznego wyniósł 10,1%.

Ze względu na formę prawną, wśród badanej zbiorowości 96,4% ogólnej liczby podmiotów było zorganizowanych w formie spółek: akcyjnych – 605, z ograniczoną odpowiedzialnością – 669, jawnych – 32, komandytowych – 40 oraz komandytowo-akcyjnych – 7. Pozostałe podmioty stanowiły 3,6% ogółu badanych, wśród nich było 46 spółdzielni.

Spśród badanych przedsiębiorstw 179 to spółki, których akcje notowane były na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW), z tego jednostki: dominujące w grupie kapitałowej – 114, zależne – 13, dominujące i zależne – 35 oraz 17 przedsiębiorstw działających samodzielnie.

¹W badaniu uczestniczyły 1404 podmioty z tego: 501 przedsiębiorstw działających samodzielnie, 306 jednostek dominujących w grupie kapitałowej, 403 zależne oraz 194 jednocześnie dominujące i zależne.

²Do badania wytypowano 1426 przedsiębiorstw.

Ze względu na podstawowy rodzaj działalności (według PKD 2007), największy odsetek stanowiły podmioty gospodarcze należące do sekcji: C „Przetwórstwo przemysłowe” – 48,5%, G „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” – 19,9% oraz F „Budownictwo” – 8,5%. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w innych sekcjach PKD stanowiły 23,1% ogółu badanych podmiotów.

W 2014 r. w badanych przedsiębiorstwach pracowało 2218,9 tys. osób, z tego w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 249 pracowało – 2075,2 tys. osób, a w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących do 249 – 143,6 tys. osób. W badanej zbiorowości było 636 przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 249, co stanowiło 45,3% ogółu, natomiast przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 249 było 768 i stanowiły one 54,7% ogółu.

Tabl. 2. Pracujący według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	liczba przedsiębiorstw	liczba przeds. o liczbie prac. <=249	struktura	liczba przeds. o liczbie prac. >249	struktura
			w %		w %
Ogółem, z tego:	1404	768	100,0	636	100,0
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	501	385	50,1	116	18,2
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	306	153	19,9	153	24,1
jednostki zależne w grupie kapitałowej	403	174	22,7	229	36,0
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	194	56	7,3	138	21,7

W przedsiębiorstwach działających samodzielnie zatrudnionych było 143,9 tys. osób, w jednostkach dominujących – 1544,5 tys., w zależnych – 261,2 tys., a w dominujących i zależnych – 269,2 tys. osób. Najwięcej podmiotów zlokalizowanych było w województwach: mazowieckim – 22,7%, śląskim – 14,7% i wielkopolskim – 11,2%, natomiast najmniej w województwach: podlaskim 1,4% i warmińsko-mazurskim 1,6%. Wśród badanych 179 przedsiębiorstw notowanych na GPW najwięcej bo 24,0% ma siedzibę w województwie mazowieckim oraz w śląskim i dolnośląskim odpowiednio 15,1% i 12,8%.

1. Dane finansowe badanych przedsiębiorstw

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR) wykazały 164 przedsiębiorstwa, ich aktywa wyniosły 578,8 mld zł, zaś ich udział w majątku badanych przedsiębiorstw ogółem 46,6%. Aktywa jednostek dominujących w grupie kapitałowej wyniosły 433,7 mld zł, co stanowiło 34,9% ogółu, natomiast aktywa jednostek dominujących i zależnych wyniosły 145,1 mld zł i stanowiły 11,7% aktywów ogółu badanych podmiotów.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości wykazało 200 przedsiębiorstw; ich aktywa wyniosły 222,5 mld zł i stanowiły 17,9% ogółu. Najwyższą wartość aktywów, bo 176,2 mld zł (14,2% ogółu), wykazały jednostki dominujące w grupie kapitałowej, pozostałe jednostki – 46,3 mld zł (3,7% ogółu).

Sprawozdania finansowe nieskonsolidowane wykazało 1040 przedsiębiorstw; ich aktywa wyniosły 441,4 mld zł i stanowiły 35,5% ogółu aktywów. Najwyższą wartość aktywów, bo 187,4 mld zł, wykazały jednostki zależne w grupie kapitałowej oraz jednostki dominujące i zależne 127,2 mld zł, a ich aktywa stanowiły odpowiednio 15,1% i 10,2% ogółu aktywów.

Aktywa ogółem wszystkich 1404 badanych przedsiębiorstw wyniosły 1 242,7 mld zł. W majątku ogółem wszystkich badanych podmiotów udział aktywów trwałych wyniósł 69,3%, zaś aktywów obrotowych 30,5%.

Tabl. 3. Aktywa według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	liczba przedsiębiorstw	wartość	struktura wg wartości
		w mln zł	w %
Aktywa ogółem, z tego:	1404	1 242 673,0	100,0
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	501	96 137,5	7,7
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	306	642 058,8	51,7
jednostki zależne w grupie kapitałowej	403	187 469,8	15,1
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	194	317 006,9	25,5

Kapitał własny badanych przedsiębiorstw wyniósł 617,6 mld zł. Najwyższy udział, bo 51,8%, miały jednostki dominujące w grupie kapitałowej. Kapitał własny w jednostkach zależnych wyniósł 98,6 mld zł, a w dominujących i zależnych 150,4 mld zł, co stanowiło odpowiednio 16,0% i 24,3% ogółu kapitału własnego. Z kolei, w przedsiębiorstwach działających samodzielnie – 49,0 mld zł, czyli 7,9% całości kapitału własnego w badanych podmiotach.

Zobowiązania ogółem badanej zbiorowości wyniosły 535,6 mld zł, stanowiąc 43,1% ogółu pasywów. Najwyższy w nich udział, bo 51,7%, miały jednostki dominujące w grupie kapitałowej, dominujące i zależne – 27,9% oraz zależne – 13,4%, a przedsiębiorstwa działające samodzielnie 6,9%. W strukturze zobowiązań nieznacznie przeważały zobowiązania krótkoterminowe, których udział w zobowiązaniach razem wyniósł 53,0%.

Wynik finansowy wszystkich badanych przedsiębiorstw wyniósł 36,5 mld zł. Z kolei, wynik finansowy na działalności operacyjnej stanowił 58,9 mld zł, w tym 34,9% to zysk odnotowany przez jednostki dominujące w grupie kapitałowej, 21,0% przez zależne, a 35,8% przez dominujące i zależne. Przedsiębiorstwa działające samodzielnie odnotowały 4,9 mld zł zysku na działalności operacyjnej, co stanowiło 13,3% zysku ogółem.

Tabl. 4. Wynik finansowy według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	liczba przedsiębiorstw	wartość	struktura wg wartości
		w mln zł	w %
Wynik finansowy ogółem, z tego:	1 404	36 470,9	100,0
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	501	3 568,8	9,8
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	306	9 831,4	27,0
jednostki zależne w grupie kapitałowej	403	10 660,2	29,2
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	194	12 410,6	34,0

Przepływy pieniężne netto razem wykazały dodatnie saldo w kwocie 11,9 mld zł, z tego: dodatnie saldo 111,8 mld zł miały przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej, 18,7 mld zł z działalności finansowej, zaś ujemne saldo 118,6 mld zł odnotowano dla przepływów pieniężnych netto z działalności inwestycyjnej.

Szczegółowe dane odnośnie bilansów, rachunków zysków i strat, przepływów pieniężnych zawarto w załączniku do Informacji w Tabl. 1-14.

2. Wartość eksportu i importu badanych przedsiębiorstw

W badanej zbiorowości eksport i import wykazały odpowiednio 952 i 1003 podmioty i stanowiły one 67,8% i 71,4% ogółu badanych. Eksport badanych przedsiębiorstw w 2014 r. wyniósł 243,6 mld zł. Najwyższy udział w łącznym eksporcie miały podmioty działające w sekcji C „Przetwórstwo przemysłowe” – 79,3%. Import w 2014 r. wyniósł 257,3 mld zł. Najwyższy udział w łącznym imporcie odnotowano

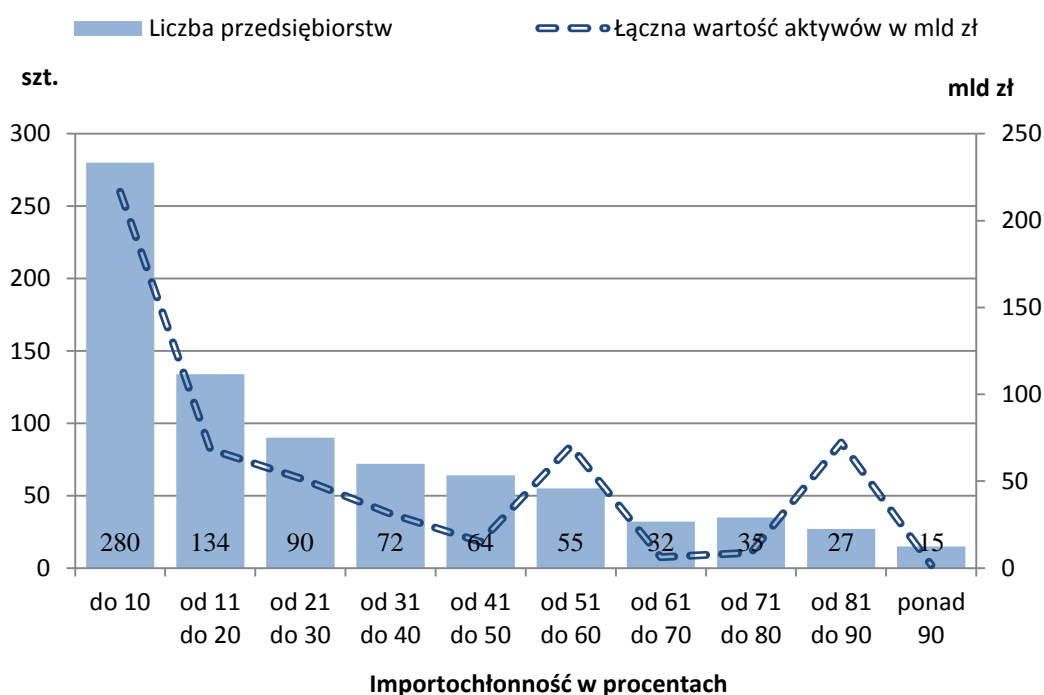
w podmiotach działających w sekcjach: C „Przetwórstwo przemysłowe” – 74,7% oraz G „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” – 14,7%.

Tabl. 5. Eksport i import według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	liczba przedsiębiorstw	wartość	struktura wg wartości
		w mln zł	w %
Eksport ogółem, z tego	952	243 600,5	100,0
przesiębiorstwa działające samodzielnie	251	25 915,1	10,6
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	220	95 862,8	39,4
jednostki zależne w grupie kapitałowej	324	85 898,1	35,3
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	157	35 924,5	14,7
Import ogółem, z tego	1003	257 320,5	100,0
przesiębiorstwa działające samodzielnie	273	18 971,8	7,4
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	221	127 130,7	49,4
jednostki zależne w grupie kapitałowej	344	78 005,1	30,3
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	165	33 212,9	12,9

W strukturze walutowej eksportu głównymi walutami były: PLN – 33,8%, EUR – 33,7% i USD – 16,3%, w strukturze walutowej importu zaś: EUR – 31,3%, PLN – 30,4% i USD – 16,7%. Szacunkową importochłonność produkcji, wyrażoną w procentach jako iloraz kosztu importu zaopatrzeniowego do wartości produkcji sprzedanej ogółem wykazało 804 przedsiębiorstwa. Najwięcej podmiotów, bo 280 wykazało poziom importochłonności poniżej 10%, zaś najmniej, bo 15 wykazało importochłonność ponad 90%.

Wykres 1. Szacunkowa importochłonność produkcji w przedsiębiorstwach

Szczegółowe dane o wartości importu i eksportu oraz ich strukturze walutowej zamieszczono w załączniku do Informacji w Tabl. 15-20.

3. Instrumenty finansowe, w tym instrumenty pochodne badanych przedsiębiorstw

a. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe po stronie aktywów wykazało w 2014 r. łącznie 1319 przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa te stanowiły 93,9% ogółu badanych podmiotów. Instrumenty finansowe po stronie pasywów wykazało 1090 podmiotów, czyli 77,6%.

Tabl. 6. Instrumenty finansowe według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	liczba przedsiębiorstw	wartość	struktura wg wartości
		w mln zł	w %
Aktywa ogółem, z tego:	1 319	260 766,5	100,0
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	459	12 399,0	4,8
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	293	152 802,5	58,6
jednostki zależne w grupie kapitałowej	377	34 387,5	13,2
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	190	61 177,6	23,5
Pasywa ogółem, z tego:	1 090	240 107,0	100,0
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	353	18 868,4	7,9
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	250	114 578,7	47,7
jednostki zależne w grupie kapitałowej	321	31 733,6	13,2
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	166	74 926,4	31,2

Wartość instrumentów finansowych badanych przedsiębiorstw wykazanych po stronie aktywów, wyniosła 260,8 mld zł, w tym największe udziały należały do kategorii „udziałowe instrumenty kapitałowe” – 43,6%, oraz „depozyty i pożyczki udzielone” – 34,7%.

W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów finansowych w aktywach wyniosła 12,4 mld zł, w tym największe udziały należały do kategorii: „depozyty i pożyczki udzielone” – 65,8% oraz „udziałowe instrumenty kapitałowe” – 28,9%. W jednostkach dominujących w grupie kapitałowej instrumenty finansowe w aktywach wyniosły 152,8 mld zł, w tym największy udział należał do kategorii „udziałowe instrumenty kapitałowe” – 50,5%. W jednostkach zależnych instrumenty finansowe w aktywach wyniosły 34,4 mld zł, w tym największy udział należał do kategorii „depozyty i pożyczki udzielone” – 40,5%. W jednostkach jednocześnie dominujących i zależnych, instrumenty finansowe w aktywach wyniosły 61,2 mld zł, w tym największe udziały należały do kategorii: „depozyty i pożyczki udzielone” – 43,9% i „udziałowe instrumenty kapitałowe” – 38,1%.

W podmiotach o liczbie pracujących powyżej 249 instrumenty finansowe po stronie aktywów wyniosły 227,0 mld zł, zaś o liczbie pracujących do 249 – 33,7 mld zł.

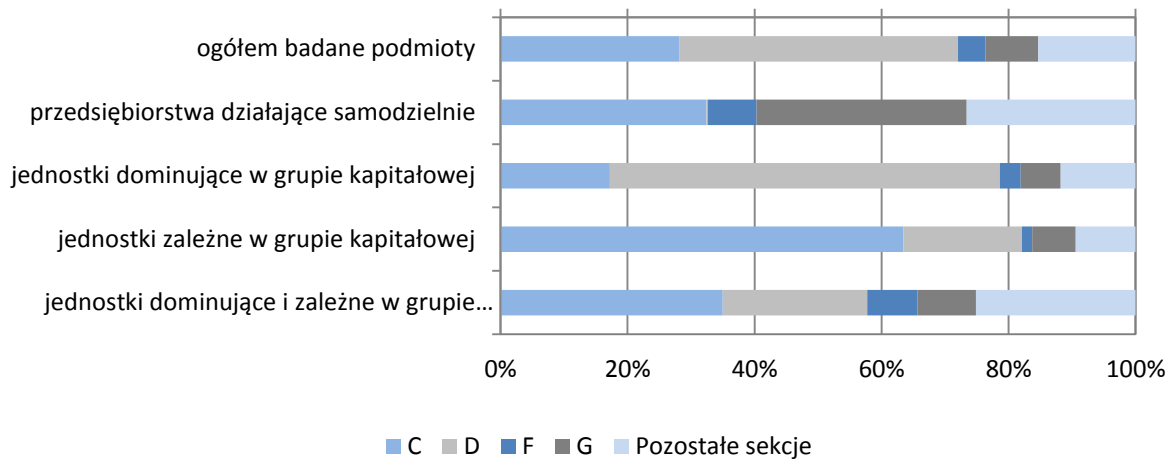
Przedsiębiorstwa notowane na GPW wykazały instrumenty finansowe w aktywach w kwocie 148,4 mld zł, czyli 56,9% wartości wszystkich instrumentów finansowych w aktywach badanych podmiotów.

Wartość instrumentów finansowych po stronie pasywów badanych przedsiębiorstw wyniosła 240,1 mld zł, w tym największy udział należał do kategorii „kredyty i pożyczki otrzymane” – 51,9%; a udział zobowiązań z tytułu instrumentów finansowych” – 33,2%.

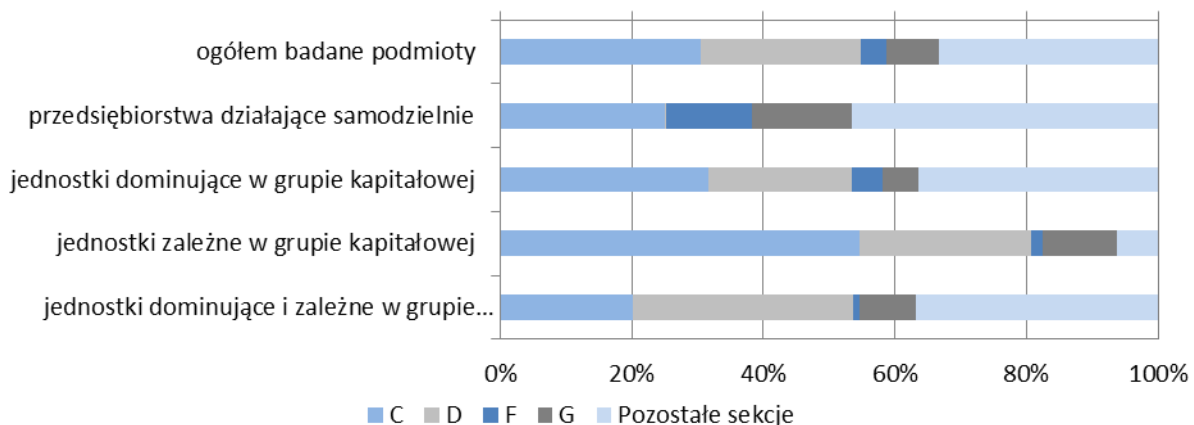
W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów finansowych w pasywach wyniosła 18,9 mld zł, w tym największy udział należał do kategorii „kredyty i pożyczki otrzymane” – 77,2%. W jednostkach dominujących w grupie kapitałowej instrumenty finansowe w pasywach wyniosły 114,6 mld zł, w tym największy udział należał do kategorii „kredyty i pożyczki otrzymane” – 50,4%. W jednostkach zależnych w grupie kapitałowej wartość instrumentów finansowych w pasywach wyniosła 31,7 mld zł, w tym największy udział należał do kategorii „kredyty i pożyczki otrzymane” – 44,1%. Wartość

instrumentów finansowych wykazanych po stronie pasywów w jednostkach jednocześnie dominujących i zależnych wyniosła 74,9 mld zł, w tym największy udział należał do kategorii „kredyty i pożyczki otrzymane” – 51,2%.

Wykres 2. Instrumenty finansowe w aktywach badanych przedsiębiorstw, wg udziału sekcji PKD

Wykres 3. Instrumenty finansowe w pasywach badanych przedsiębiorstw, wg udziału sekcji PKD

W podmiotach o liczbie pracujących powyżej 249 instrumenty finansowe po stronie pasywów miały wartość 213,2 mld zł, zaś o liczbie pracujących do 249 – 26,9 mld zł.

Przedsiębiorstwa notowane na GPW wykazały instrumenty finansowe w pasywach w kwocie 110,6 mld zł, czyli 46,1% wartości wszystkich instrumentów finansowych w pasywach badanych podmiotów.

Tabl. 7. Instrumenty finansowe według rodzajów

Wyszczególnienie	2014	
	instrumenty finansowe	
	w mln zł	w %
Aktywa, z tego:	260 766,5	100,0
udziałowe instrumenty kapitałowe, w tym:	113 598,6	43,6
akcje	89 861,2	34,5
certyfikaty inwestycyjne	201,9	0,1
instrumenty dłużne, w tym:	14 693,9	5,6
obligacje Skarbu Państwa	545,8	0,2
depozyty i pożyczki udzielone	90 509,9	34,7
instrumenty pochodne, w tym:	5 792,5	2,2
instrumenty wbudowane i zabezpieczające	1 884,9	0,7
pozostałe instrumenty finansowe	36 171,4	13,9
Pasywa, z tego:	240 107,0	100,0
kredyty i pożyczki otrzymane	124 686,3	51,9
leasing finansowy	5 852,6	2,4
zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	79 760,2	33,2
zobowiązania z tytułu emisji własnych obligacji	71 194,4	29,7
zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych, w tym:	7 740,5	3,2
instrumenty wbudowane i zabezpieczające	4 149,6	1,7
pozostałe zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	29 807,9	12,4

Szczegółowe dane odnośnie wartości instrumentów finansowych zamieszczono w załączniku do Informacji w Tabl. 21-24.

b. Instrumenty pochodne

W badanej zbiorowości wartość instrumentów pochodnych w aktywach w końcu roku 2014 wykazało 306 podmiotów, zaś w pasywach – 340. Instrumenty pochodne wykazane w aktywach badanych podmiotów miały wartość 5,8 mld zł, w tym największy udział miały kontrakty forward – 66,4%.

Tabl. 8. Instrumenty pochodne według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	liczba przedsiębiorstw	wartość	struktura wg wartości
		w mln zł	w %
Aktywa, z tego:	306	5 792,5	100,0
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	45	241,7	4,2
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	57	2 060,9	35,6
jednostki zależne w grupie kapitałowej	148	2 722,3	47,0
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	56	767,6	13,3
Pasywa, z tego:	340	7 740,5	100,0
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	60	705,0	9,1
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	54	4 180,7	54,0
jednostki zależne w grupie kapitałowej	160	2 317,4	29,9
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	66	537,3	6,9

W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów pochodnych wykazanych po stronie aktywów osiągnęła 0,2 mld zł, w tym największy udział miały kontrakty forward – 83,9%. Dla jednostek dominujących w grupie kapitałowej wartość instrumentów pochodnych wykazanych w aktywach wyniosła 2,1 mld zł, w tym największy udział miały kontrakty swap – 52,0%. W jednostkach zależnych instrumenty

pochodne wykazane po stronie aktywów wyniosły 2,7 mld zł, w tym największy udział należał do kontraktów forward – 95,9%. W jednostkach dominujących i zależnych wartość ta wyniosła 0,8 mld zł, w tym największy udział miały kontrakty forward – 75,7%.

W podmiotach o liczbie pracujących powyżej 249 wartość instrumentów pochodnych w aktywach wyniosła 5,3 mld zł, zaś o liczbie pracujących do 249 – 0,4 mld zł.

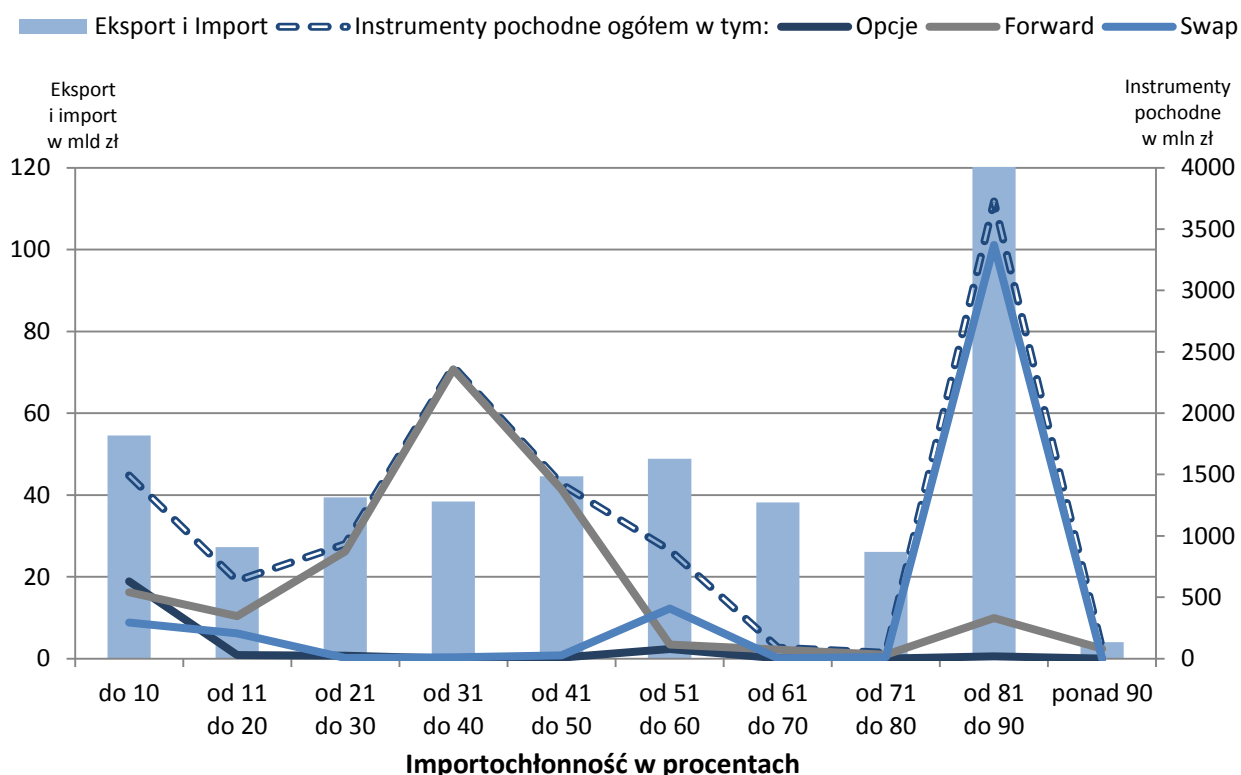
Przedsiębiorstwa notowane na GPW wykazały instrumenty pochodne w aktywach w kwocie 2,0 mld zł, czyli 34,2% wartości wszystkich instrumentów pochodnych w aktywach badanych podmiotów.

Wartość instrumentów pochodnych w pasywach analizowanych przedsiębiorstw wyniosła 7,7 mld zł, w tym najwyższy udział miały kontrakty swap – 48,5% oraz forward – 42,2%. W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów pochodnych wyniosła 0,7 mld zł, w tym najwyższy udział należał do kontraktów forward – 83,8%. W jednostkach dominujących wartość instrumentów pochodnych wykazanych w pasywach wyniosła 4,2 mld zł, w tym kontrakty swap miały najwyższy udział – 80,4%. W jednostkach zależnych instrumenty pochodne po stronie pasywów osiągnęły wartość 2,3 mld zł, w tym kontrakty forward stanowiły 94,9%. Wartość instrumentów pochodnych w pasywach wykazanych przez jednostki dominujące i zależne wyniosła 0,5 mld zł, w tym najwyższy udział miały kontrakty swap – 39,4% i forward – 32,0%.

W podmiotach o liczbie pracujących powyżej 249 wartość instrumentów pochodnych w pasywach wyniosła 7,2 mld zł, zaś o liczbie pracujących do 249 – 0,5 mld zł.

Przedsiębiorstwa notowane na GPW wykazały instrumenty pochodne w pasywach w kwocie 4,0 mld zł, czyli 52,0% wartości wszystkich instrumentów pochodnych w pasywach badanych podmiotów.

Wykres 4. Importochłonność, eksport i import a wykorzystanie instrumentów pochodnych

*Instrumenty pochodne w aktywach i pasywach wykazano według stanu na koniec roku, natomiast eksport i import jako przepływ w ciągu roku.

Z przeprowadzonego badania wynika, że kontrakty swap najczęściej wykorzystywane są przez przedsiębiorstwa o wysokiej importochłonności (od 81 do 90%), kontrakty forward najczęściej przez przedsiębiorstwa o średniej importochłonności (od 31 do 50%), zaś opcje przez przedsiębiorstwa o niskiej importochłonności (poniżej 10%).

Tabl. 9. Instrumenty pochodne według rodzajów

Wyszczególnienie	2014	
	instrumenty pochodne	
	w mln zł	w %
Aktywa ogółem, z tego:	5 792,5	100,0
kontrakty forward	3 843,8	66,4
kontrakty futures	97,0	1,7
opcje	540,3	9,3
kontrakty swap, w tym:	1 255,1	21,7
CIRS	377,2	6,5
pozostałe instrumenty pochodne	56,3	1,0
Pasywa ogółem, z tego:	7 740,5	100,0
kontrakty forward	3 268,9	42,2
kontrakty futures	9,0	0,1
opcje	251,3	3,2
kontrakty swap, w tym:	3 754,9	48,5
CIRS	156,6	2,0
pozostałe instrumenty pochodne	456,4	5,9

Szczegółowe dane odnośnie wartości instrumentów pochodnych zamieszczono w załączniku do Informacji w Tabl. 25-28.

4. Wynik na inwestycjach w instrumenty finansowe

Wynik na inwestycjach w instrumenty finansowe ogółem w 2014 r. wykazały 532 podmioty, z tego 116 jednostek dominujących w grupie kapitałowej, 186 jednostek zależnych, 96 jednostek dominujących i zależnych oraz 134 przedsiębiorstwa działające samodzielnie.

W badanej zbiorowości wynik na inwestycjach w instrumenty finansowe wyniósł 5,9 mld zł, w tym inwestycje w instrumenty pochodne odnotowały wynik w kwocie 390,5 mln zł. W jednostkach dominujących w grupie kapitałowej odnotowano dodatni wynik na inwestycjach w instrumenty finansowe, wyniósł on 6,0 mld zł, a na inwestycjach w instrumenty pochodne odnotowano wynik w kwocie 42,6 mln zł. W jednostkach zależnych odnotowano ujemny wynik na instrumentach finansowych w kwocie 696,3 mln zł, w tym wynik na inwestycjach w instrumenty pochodne był dodatni i wyniósł 21,6 mln zł. Natomiast w jednostkach dominujących i zależnych wynik na instrumentach finansowych, również był ujemny w kwocie 663,5 mln zł, w tym: wynik na inwestycjach w instrumenty pochodne był dodatni i wyniósł 43,2 mln zł. Przedsiębiorstwa działające samodzielnie osiągnęły dodatni wynik na inwestycjach w instrumenty finansowe w kwocie 1,2 mld zł, w tym: wynik na inwestycjach w instrumenty pochodne w kwocie 283,1 mld zł.

Szczegółowe dane odnośnie wyniku na inwestycjach w instrumenty finansowe zamieszczono w załączniku do Informacji w Tabl. 29-30.

5. Zobowiązania z tytułu operacji finansowych instrumentami finansowymi, w tym pochodnymi

Zobowiązania z tytułu umów dotyczących operacji finansowych na koniec 2014 r. wykazało 825 podmiotów, z tego: 247 przedsiębiorstw działających samodzielnie, 193 jednostki dominujące w grupie kapitałowej, 248 zależnych oraz 137 jednocześnie dominujących i zależnych. Podmioty wykazały zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych: wymagalne – 210,3 mld zł, zobowiązania sporne – 5,4 mln zł oraz przeterminowane – 200,9 mln zł.

Tabl. 10. Zobowiązania wymagalne z tytułu umów dotyczących operacji finansowych według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	liczba przedsiębiorstw	wartość	struktura wg wartości
		w mln zł	w %
Zobowiązania wymagalne z tytułu instrumentów finansowych ogółem, z tego:	825	210 345,4	100,0
przesiębiorstwa działające samodzielnie	247	16 054,8	7,6
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	193	104 854,8	49,8
jednostki zależne w grupie kapitałowej	248	22 691,4	10,8
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	137	66 744,4	31,7
Zobowiązania wymagalne z tytułu instrumentów pochodnych ogółem, z tego:	298	7 600,0	100,0
przesiębiorstwa działające samodzielnie	50	546,6	7,2
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	49	4 030,5	53,0
jednostki zależne w grupie kapitałowej	139	2 466,7	32,5
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	60	566,1	7,3

Zobowiązania wymagalne dotyczące operacji finansowych instrumentami finansowymi wyniosły 210,3 mld zł, z tego: zobowiązania do 1 roku (włącznie) – 69,6 mld zł, powyżej roku do trzech lat (włącznie) – 61,0 mld zł i powyżej trzech lat – 79,7 mld zł.

Zobowiązania wymagalne dotyczące operacji finansowych instrumentami pochodnymi wyniosły 7,6 mld zł, z tego: zobowiązania do 1 roku (włącznie) – 4,5 mld zł, powyżej roku do trzech lat (włącznie) – 2,9 mld zł i powyżej trzech lat – 0,2 mld zł. Zobowiązań spornych nie wykazało żadne przedsiębiorstwo, zaś przeterminowane wykazano w kwocie – 3,4 mln zł.

Utworzenie rezerw na zobowiązania z tytułu umów na instrumenty finansowe w 2014 r. wykazały 42 podmioty. Stan rezerw wyniósł 193,7 mln zł. Rezerwy z tytułu umów na instrumenty pochodne utworzyły 23 podmioty i wyniosły one 51,6 mln zł.

Szczegółowe dane odnośnie zobowiązań z tytułu umów dotyczących operacji finansowych instrumentami finansowymi, w tym pochodnymi zamieszczono w załączniku do Informacji w Tabl. 31-32.

***

W części ankietowej badania IF za 2014 r. przedsiębiorstwa oceniały współpracę z bankami, zakładami ubezpieczeń oraz firmami windykacyjnymi. Na współpracę z bankami wskazały wszystkie 1404 badane podmioty. Zdecydowana większość przedsiębiorstw korzystała z usług trzech i więcej banków – 61,3%. Na korzystanie z usług dwóch banków wskazało 25,0% respondentów, a z jednego banku – 13,7%.

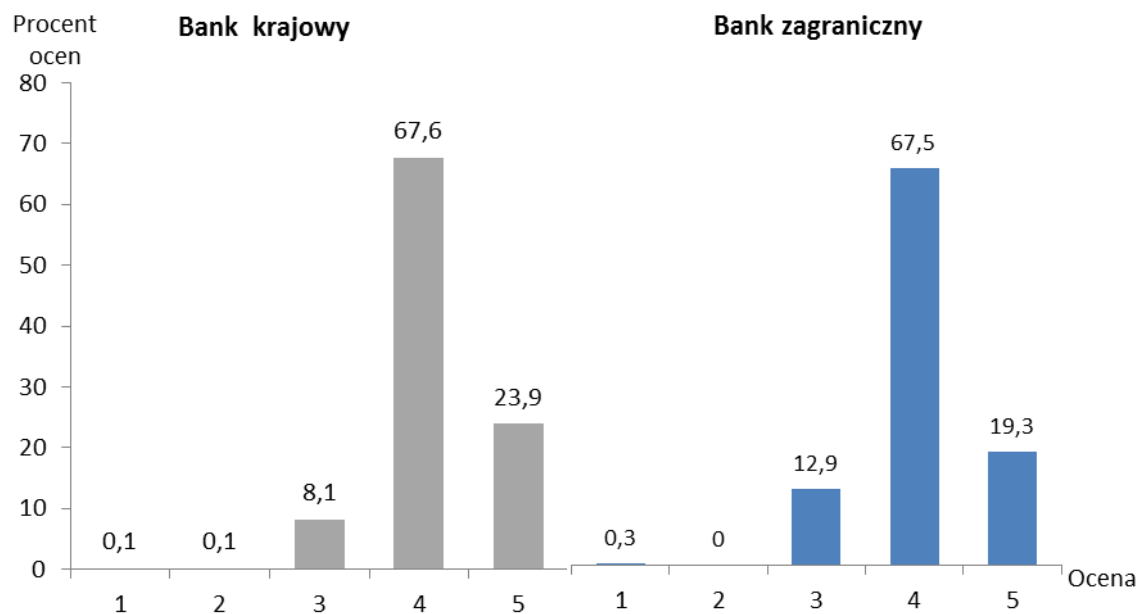
Tabl. 11. Współpraca z bankami według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	z jednym bankiem	z dwoma bankami	z trzema i więcej bankami
Podmioty korzystające z usług banków, z tego:	192	351	861
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	98	155	248
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	16	46	244
jednostki zależne w grupie kapitałowej	63	114	226
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	15	36	143

Najwięcej przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 249 wskazało na współpracę z trzema i więcej bankami – 73,3%, z dwoma bankami – 17,8% oraz jednym bankiem – 9,0%. Wśród przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 249 najwyższy udział odpowiedzi odnotowano dla współpracy z trzema i więcej bankami – 51,4%. Jednak większy niż dla dużych podmiotów odsetek respondentów wskazał na współpracę z dwoma lub jednym bankiem, odpowiednio 31,0% i 17,6%. Wśród ogółu badanych podmiotów 99,1% korzystało z usług banków, które mają siedzibę w kraju, a z usług banków zagranicznych 20,9%.

W ciągu 2014 r., 128 podmiotów wskazało na zmianę banku, za przyczynę wskazując: wysokie koszty obsługi – 20,4%, brak odpowiedniego produktu w ofercie – 19,7%, brak zaufania do banku – 2,7%, a inne przyczyny – 57,1%. W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 249 bank zmieniło 9,6% badanych, a w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących do 249 – 9,2%.

Wykres 5. Ocena relacji przedsiębiorstw z bankami

1 – bardzo zła, 2 – zła, 3 – przeciętna, 4 – dobra, 5 – bardzo dobra

Z wypowiedzeniem umowy kredytowej przez bank spotkało się 6 podmiotów. Wypowiedzenie umowy następowało głównie w związku z zaległymi wierzytelnościami oraz przez uruchomienie procedury bankowej w celu zaspokojenia swych wierzytelności z tytułu udzielonych przez przedsiębiorstwo zabezpieczeń. Przedsiębiorstwa oceniły współpracę z bankami krajowymi i zagranicznymi. Wszystkich ocen było 1686 (liczba ocen jest większa od liczby badanych przedsiębiorstw, ponieważ część podmiotów oceniała większą liczbę banków, dotyczy to również oceny współpracy z ubezpieczycielami i firmami windykacyjnymi), przy czym 82,5% stanowiły oceny banków krajowych, a 17,5% oceny banków

zagranicznych. Określając długość współpracy ze swoim aktualnym bankiem, najczęściej podmiotów, bo 48,1%, wskazało okres powyżej 10 lat, następnie 6-10 lat – 26,8%, 3-5 lat – 19,9%, 1-2 lata – 3,6%, a poniżej roku – 1,6% respondentów.

Na współpracę z zakładami ubezpieczeń wskazało 1396 badanych podmiotów. Większość przedsiębiorstw korzystała z usług trzech i więcej ubezpieczycieli – 58,3%. Na korzystanie z usług dwóch ubezpieczycieli wskazało 24,6% respondentów, a z jednego ubezpieczyciela 17,1%.

Tabl. 12. Współpraca z zakładami ubezpieczeń według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	z jednym ubezpieczycielem	z dwoma ubezpieczycielami	z trzema i więcej ubezpieczycielami
Podmioty korzystające z usług ubezpieczycieli, z tego:	239	343	814
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	117	147	231
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	45	65	196
jednostki zależne w grupie kapitałowej	62	91	248
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	15	40	139

Najwięcej przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 249 wskazało na współpracę z trzema i więcej ubezpieczycielami – 66,4%, z dwoma ubezpieczycielami – 19,3% oraz jednym ubezpieczycielem – 14,3%. Wśród przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 249 najwyższy udział odpowiedzi odnotowano także dla współpracy z trzema i więcej zakładami ubezpieczeń – 51,6%. Jednak większy niż dla dużych podmiotów odsetek respondentów wskazał na współpracę z dwoma lub jednym ubezpieczycielem. Było to odpowiednio 28,9% oraz 19,5%.

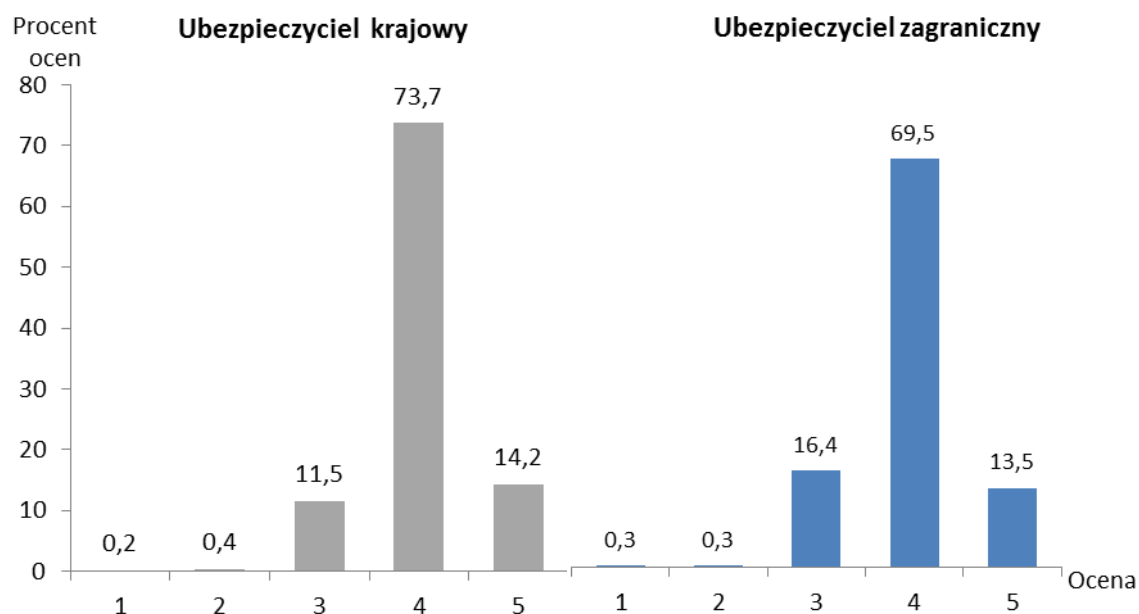
Tabl. 13. Roczna wartość składki w umowach ubezpieczeniowych zawartych i czynnych w 2014 r.

Rodzaj ubezpieczenia	roczna wartość składki ubezpieczeniowej	
	w mln zł	w %
Ogółem, z tego:	2 254,5	100,00
osobowe	135,0	6,0
majątkowe	671,7	29,8
komunikacyjne	376,1	16,7
finansowe	132,0	5,9
pozostałe	939,7	41,7

Z usług ubezpieczycieli krajowych korzystało 98,2% respondentów, a z usług ubezpieczycieli zagranicznych 22,8%. Wśród ogółu badanych podmiotów 21,0% korzystało z usług ubezpieczycieli krajowych i zagranicznych, a 1,8% wskazało, że nie korzysta z usług krajowych zakładów ubezpieczeń. Wśród podmiotów współpracujących z ubezpieczycielami 86,2% wskazało, że oferta ubezpieczeniowa dostępna na polskim rynku wyczerpuje ich oczekiwania.

W ciągu 2014 r. 156 respondentów wskazało na zmianę ubezpieczyciela, za główną przyczynę wskazując: wysokie składki ubezpieczeniowe – 48,8%, brak odpowiedniego produktu w ofercie usług ubezpieczeniowych – 10,0% oraz inne przyczyny – 34,3%. W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 249 ubezpieczyciela zmieniło 6,7%, a w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących do 249 – 4,5%.

Wykres 6. Ocena relacji przedsiębiorstw z ubezpieczycielami

1 – bardzo zła, 2 – zła, 3 – przeciętna, 4 – dobra, 5 – bardzo dobra

Przedsiębiorstwa oceniły współpracę z ubezpieczycielami krajowymi i zagranicznymi. Wszystkich ocen było 1689, z tego: 81,2% stanowiły oceny ubezpieczycieli krajowych, a 23,2% oceny ubezpieczycieli zagranicznych. Określając długość współpracy ze swoim aktualnym ubezpieczycielem na życie najwięcej podmiotów – 34,1% wskazało okres 3-5 lat, następnie powyżej 10 lat – 29,7%, 6-10 lat – 23,4%, 1-2 lata – 9,2% oraz poniżej roku – 3,6% respondentów. Określając długość współpracy w pozostałych ubezpieczeniach osobowych i majątkowych najwięcej podmiotów – 39,7% wskazało okres 3-5 lat, następnie 6-10 lat – 25,9%, powyżej 10 lat – 20,3%, 1-2 lata – 12,1% oraz poniżej roku – 2,0% respondentów.

Na 1404 badane podmioty 934 wykazały windykację zagrożonych należności, z tego część prowadziła proces windykacji w różnych formach (stąd liczba wskazań 1164). Najwięcej podmiotów windykację prowadziło samodzielnie – 72,3%, na podstawie umowy z firmą windykacyjną – 22,1%, a pozostałe podmioty, tj. 5,7% sprzedało wierzytelności.

Tabl. 14. Windykacja zagrożonych należności według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	liczba wskazań przedsiębiorstw prowadzących windykację:		
	samodzielnie	na podstawie umowy z firmą windykacyjną	sprzedaż wierzytelności
Ogółem, z tego:	841	257	66
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	268	68	7
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	210	62	22
jednostki zależne w grupie kapitałowej	223	66	16
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	140	61	21

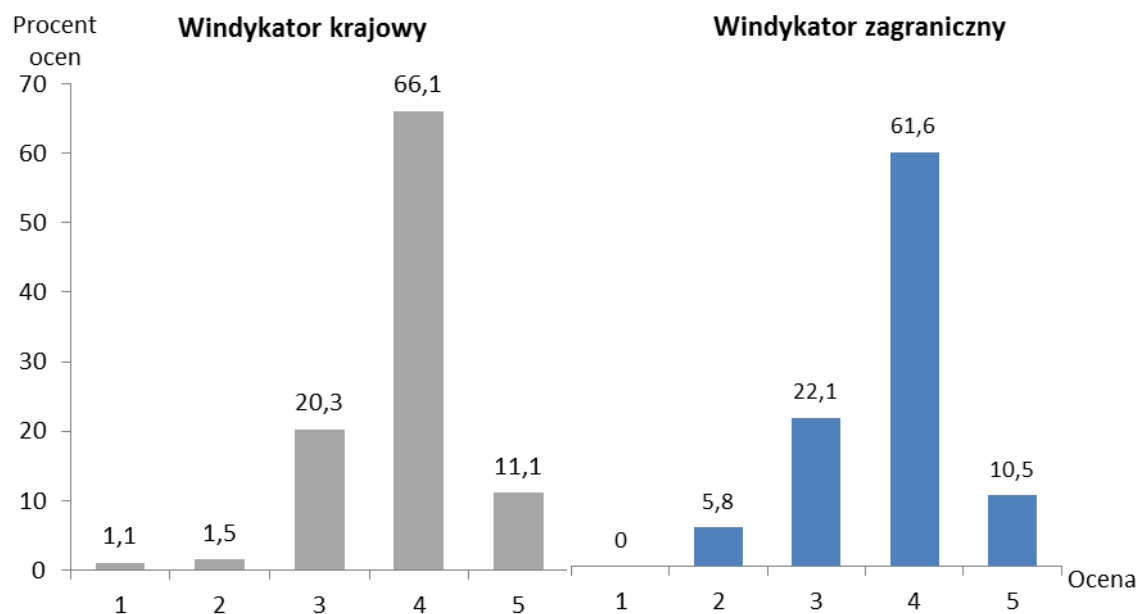
Przedsiębiorstwa, które prowadziły windykację samodzielnie, stosowały metody polubowne i sądowe w celu odzyskania wierzytelności. Windykacja polubowna polegała na: wysyłaniu do dłużników pism nakłaniających do spłacenia zadłużenia – 31,6%, monitowaniu telefonicznym – 30,6%, spotkaniach i mediacji z dłużnikiem – 19,5% oraz wezwaniu do zapłaty z ostrzeżeniem o zamiarze podjęcia stosownych

kroków, celem wpisania dłużnika do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej – 18,3%. Podmioty prowadzące windykację sądową wskazały na: uzyskanie wyroku sądowego lub nakazu zapłaty – 53,3% i egzekucję komorniczą – 46,7%.

W celu odzyskania wierzytelności 117 przedsiębiorstw zawarło umowy z jedną firmą windykacyjną, zaś 77 z dwiema i więcej firmami windykacyjnymi. Główne przyczyny, które zadecydowały o podjęciu decyzji o skorzystaniu z usług firm windykacyjnych to: niespłacanie przez dłużnika zaciągniętych zobowiązań pieniężnych – 44,2% oraz samodzielnie prowadzona windykacja niedoprowadzająca do odzyskania wierzytelności – 34,7%. Podmioty w liczbie 257, które prowadziły windykację na podstawie umowy z firmą windykacyjną, wykazały 6,3 mld zł wierzytelności według stanu na początek 2014 r. oraz 1,0 mld zł odzyskanych wierzytelności w ciągu całego roku.

Na zmianę firmy windykacyjnej w ciągu ostatnich trzech lat wskazało 56 podmiotów, za główną przyczynę podając: zbyt małą skuteczność w odzyskiwaniu wierzytelności – 32,1%, zbyt wysokie opłaty pobierane przez firmę windykacyjną – 28,6% oraz zbyt długi czas odzyskiwania wierzytelności – 10,7%. Przedsiębiorstwa oceniły współpracę z firmami windykacyjnymi krajowymi i zagranicznymi. Wszystkich ocen było 357, z tego: 75,9% stanowiły oceny firm windykacyjnych krajowych, a 24,1% zagranicznych. Określając długość współpracy z firmą windykacyjną najczęściej podmiotów wskazało okres powyżej 5 lat – 54,1%, następnie 3-5 lat – 29,0%, 1-2 lata – 10,4%, poniżej roku – 5,8%, a 0,8% respondentów nie korzystało z usług firm windykacyjnych.

Wykres 7. Ocena relacji przedsiębiorstw z firmami windykacyjnymi

1 – bardzo zła, 2 – zła, 3 – przeciętna, 4 – dobra, 5 – bardzo dobra

Opracowanie merytoryczne:
Departament
Studiów Makroekonomicznych
i Finansów
Barbara Wojnowicz tel: 22 608 3856
Katarzyna Siwińska tel: 22 449 4035

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Artur Satora
Tel: 22 608 3495, 22 608 3009
e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Obszar tematyczny [http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/.....](http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/)